

Charcotova neuropatická OSTEOARTROPATIE

(Charcotova noha, „Charcot“)

Jedná se o poškození kostí, kloubů i měkkých tkání nohy nejčastěji v důsledku diabetické neuropatie.

Ta může zapříčinit prořidnutí kostí, které se stávají křehčí. Při zatížení končetiny nebo i při nenápadném úrazu (např. podvrtnutí kotníku) pak snadno dochází k drobným zlomeninám a neinfekčnímu zánětu tkání nohy. Pokud se končetina včas neodlehčí, drobné zlomeniny přecházejí v závažnější, hrozí částečné vykloubení poškozených kloubů a trvalá deformita nohy.

Častou příčinou vzniku nebo zhoršení Charcotovy nohy může být také přetížení nosné končetiny při odlehčení druhé končetiny pro vředy nebo po amputaci, zejména bez používání berlí nebo vozíku.

K onemocnění „**Charcotem**“ přispívá špatná kompenzace cukrovky, osteoporóza či porucha kostí při nedostatečnosti ledvin. Může se kombinovat i s infekcí, zejména při současném vředu/poranění na postižené noze.

Příznaky aktivní **Charcotovy** nohy a diagnostika

- ⊙ **jednostranný otok** postižené nohy - většinou bývá **nebolestivý** při diabetické neuropatii, ale u některých diabetiků bolest je; deformity nohy mohou/nemusí být přítomny ;
- ⊙ může být přítomno **zarudnutí kůže** a postižená noha je ve srovnání s druhou nohou na dotyk **teplejší**;
- ⊙ při výše zmíněných příznacích je žádoucí co nejdříve **konzultovat lékaře** – zpočátku nenápadný nález může při neléčení vyústit do závažných **deformit a vředů** na noze;
- ⊙ lékař vyšetřuje **citlivost nohou** při neuropatii, **měří kožní teploty** nanohou bezdotykovým teploměrem (na postižené noze bývá alespoň o 1-2°C vyšší teplota než v tomtéž místě na druhé noze); rentgen nohy může být v počáteční fázi negativní, proto se doplňuje magnetická rezonance či izotopové vyšetření.

Léčba Charcotovy nohy

- ⊙ Znehybnění nohy (jako při zlomenině) brání dalšímu poškození tkání a kostí. Okamžité důsledné **odlehčení s omezením chůze je zásadní** – nedošlapovat, nezatěžovat postiženou nohu! K odlehčení v akutní fázi využíváme speciální **sádrové dlahy** nebo podkolenní ortézy, které vždy kombinujeme s podpažními **berlemi** a/nebo **vozíkem**.
- ⊙ Léčba trvá většinou řadu měsíců. Lékař určí, kdy začít končetinu postupně zatěžovat chůzí a přejít na vhodnou obuv. I poté jsou důležité kontroly nohou pacientem a měření kožních teplot.
- ⊙ Hojení „Charcota“ napomáhá i vhodná léčba zpevňující kosti, např. **vitamín D** a **vápník** dle ordinace lékaře.

Doporučení pro dlouhodobou prevenci návratu onemocnění

- ⊙ Je vhodné zaučit pacienta v dlouhodobém domácím **měření kožní teploty** na nohou. Sleduje tím, zda zátěž chůze nevede k nové aktivaci „Charcota“.
- ⊙ Dlouhodobé užívání **vhodné obuvi** – speciální ortopedická obuv a stélky brání vzniku otlaků při trvalých deformitách nohy.
- ⊙ Pravidelné **kontroly v podiatrické ambulanci**. Pacient by měl i sám sledovat, zda se nález na noze opět nehorší a případně včas kontaktovat lékaře.

Vytvořeno Podiatrickou sekcí České diabetologické společnosti ČLS JEP.

KONTAKTY

Podiatrická sekce ČDS ČLS JEP: <https://www.diab.cz/podiatricka>,
podisekce@email.cz

Další informace k péči o nohy diabetiků:

<https://www.diab.cz/pro-pacienty-edukacni-materialy>